

Met laptops alleen haal je het niet

Het nut van leermiddelen voor excellent onderwijs

In de afgelopen dagen werd veel gezegd en geschreven over de stijgende schoolkosten door ICT-investeringen. Hoewel een laptop essentieel is voor het onderwijs, garandeert dit nog geen excellent onderwijs. De inhoud van wat onderwezen wordt, verdient ook aandacht. Vlaamse educatieve uitgevers pleiten daarom voor overheidsfinanciering van leermiddelen in het secundair onderwijs, zoals in omliggende landen.

De kosten van laptops zijn slechts één van de uitdagingen in het Vlaamse onderwijs. Voor kwalitatief onderwijs zijn ook voldoende en professioneel opgeleide leerkrachten nodig, evenals performante leermiddelen. In de vorige legislatuur werd hiervoor de Kwaliteitsalliantie opgericht om de kwaliteit van leermiddelen te monitoren en leerkrachten de nodige handvaten te bieden. Dit werk moet worden voortgezet.

Volgens recente berichtgeving willen de toekomstige Vlaamse regeringspartners investeren in hardware en extra leerkrachten. Over leermiddelen blijft het echter stil, hoewel bepaalde partijen van invulboeken af willen vanwege vermeende hoge kosten en een 'verkleutering' van het onderwijs. Tijdens een hoorzitting op 7 juni 2023 weerlegden experts deze vooroordelen. Wouter Smets, assistent-professor aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, stelde dat het probleem niet ligt bij het leer- en werkboek. Het probleem is hoe de leerkracht daarmee werkt in de klas. Bevragingen bij scholen en leerkrachten bevestigen die uitspraak. Leer- en werkboeken zijn een essentieel steunmiddel geworden voor de leerkrachten.

Hoewel leermiddelen geld kosten, wordt de prijs bepaald door de inhoud, niet de vorm (papier of digitaal). Vlaamse uitgevers werken met academische en technologische experts en hebben hun investeringen in leermiddelen de afgelopen tien jaar sterk doen stijgen. Het afschaffen van leer- en werkboeken zal de schoolfactuur niet verlagen.

De huidige leermiddelen combineren papier en digitaal. Bepaalde vaardigheden kunnen alleen op papier kunnen worden aangeleerd en voor andere is digitaal een beter werkmiddel. De meeste Vlaamse educatieve uitgevers hanteren een blended aanpak. Zonder didactisch onderbouwde software zouden laptops alleen resulteren in slechte digitale invulboeken. Daarom pleiten uitgevers voor de voortzetting van de Kwaliteitsalliantie, om te garanderen dat alle leermiddelen bijdragen aan excellent onderwijs.

Daarnaast vragen wij aan de overheid de betaalbaarheid van het onderwijs te verbeteren. Alle leerlingen moeten toegang hebben tot noodzakelijke digitale en papieren leermiddelen. In Nederland, het Verenigd Koninkrijk en bepaalde Franse regio's verlicht de overheid al langer de leermiddelenkosten voor ouders. Als Vlaanderen het Nederlandse model volgt, zou dit minder dan 0,7% van het onderwijsbudget kosten, een haalbare maatregel die scholen, gezinnen en leerlingen ten goede zou komen